

Рачунарство и друштво - Проблеми на Интернету Цензура. Деца и неприкладан садржај.

Данијела Симић

15. март 2021.

Математички факултет
Универзитет у Београду

1. Цензура
2. Цензура и Интернет
3. Етика и цензури
4. Слобода говора данас
5. Деца и неприкладан садржај

Цензура

Цензура је покушај да се регулише или спречи јавни приступ информацијама или материјалима који се сматрају штетним, опасним или увредљивим.

Цензура је покушај да се регулише или спречи јавни приступ информацијама или материјалима који се сматрају штетним, опасним или увредљивим.

- Владе и религиозне институције су најчешће вршиле цензуру.

Цензура је покушај да се регулише или спречи јавни приступ информацијама или материјалима који се сматрају штетним, опасним или увредљивим.

- Владе и религиозне институције су најчешће вршиле цензуру.
- Примери?

Цензура је покушај да се регулише или спречи јавни приступ информацијама или материјалима који се сматрају штетним, опасним или увредљивим.

- Владе и религиозне институције су најчешће вршиле цензуру.
- Примери?
- Римљани су цензурисали своје песнике.

Цензура је покушај да се регулише или спречи јавни приступ информацијама или материјалима који се сматрају штетним, опасним или увредљивим.

- Владе и религиозне институције су најчешће вршиле цензуру.
- Примери?
- Римљани су цензурисали своје песнике.
- Инквизиција у Средњем веку – многа дела, Галилео Галилеј итд.

- Појавом штампарске пресе, цензура постаје отежана.

- Појавом штампарске пресе, цензура постаје отежана.
- У западним друштвима цензуру врше владе.

- Појавом штампарске пресе, цензура постаје отежана.
- У западним друштвима цензуру врше владе.
- У многим источним друштвима, цензуру и даље врши и држава и религијске институције.

- Директна цензура

Има за циљ да спречи појављивање или ширење материјала који су неприхватљиви. Наметнута је са стране (од друштва, државе итд.).

Врсте цензуре

- Директна цензура

Има за циљ да спречи појављивање или ширење материјала који су неприхватљиви. Наметнута је са стране (од друштва, државе итд.).

- Аутоцензура

Намерно скривање и необјављивање информација да бисмо заштитили себе или друге. Назива се још и самоцензура.

Цензура

Директна цензура

Има три форме.

- Монопол над информацијама од стране владе и државе

Има три форме.

- Монопол над информацијама од стране владе и државе
- Преглед публикације

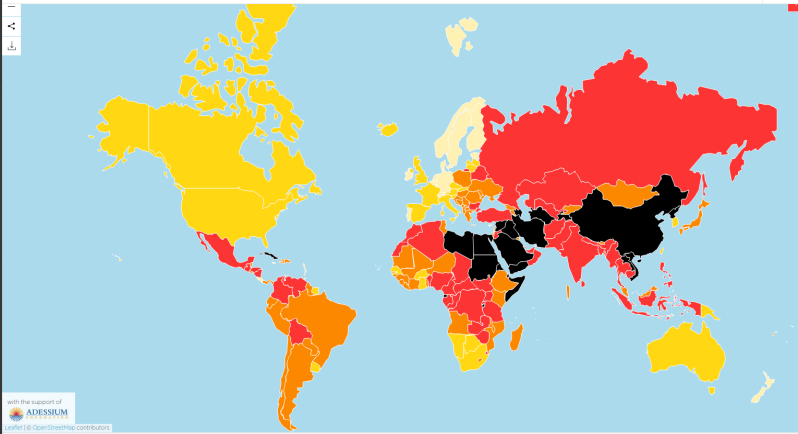
Има три форме.

- Монопол над информацијама од стране владе и државе
- Преглед публикације
- Лиценцирање и регистрација

- Примери?

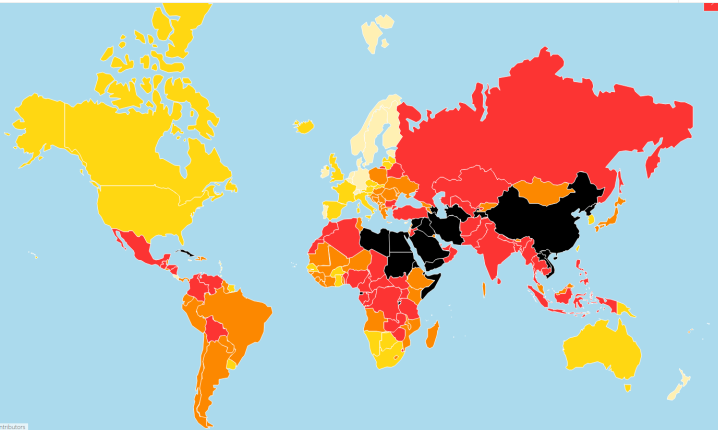
Монопол над информацијама од стране владе и државе

- Примери?
- У Совјетском Савезу, влада је поседовала телевизијске станице, радио станице и новине. Приватне организације нису смеле да поседују сопствену фотокопир машину.

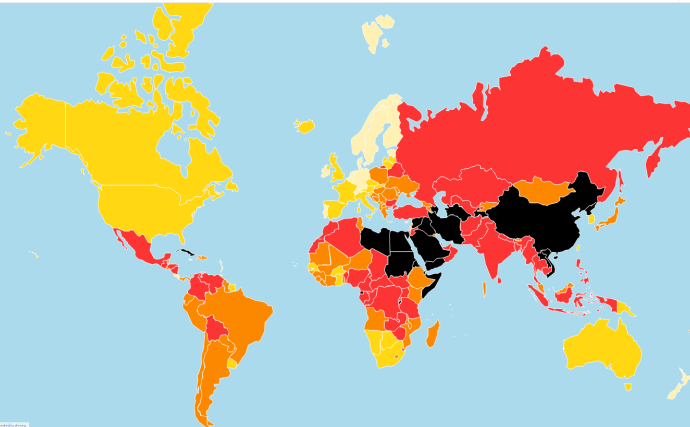
2020 World Press Freedom Index

1	Norway	784
2	Finland	793
3	Denmark	813
4	Sweden	925
5	Netherlands	996
6	Jamaica	1051
7	Costa Rica	1053
8	Switzerland	1062
9	New Zealand	1069
10	Portugal	1183
11	Germany	1216
12	Belgium	1257
13	Ireland	1260
14	Estonia	1261
15	Iceland	1512
16

163	Somalia	55.45
164	Libya	55.77
165	Equatorial Guinea	56.38
166	Egypt	56.82
167	Yemen	58.25
168	Azerbaijan	58.48
169	Bahrain	60.13
170	Saudi Arabia	62.14
171	Cuba	63.81
172	Laos	64.28
173	Iran	64.81
174	Syria	72.57
175	Vietnam	74.71
176	Djibouti	76.73
177	China	78.48
178	Eritrea	83.50
179	Turkmenistan	85.44
180	North Korea	85.82

86	Lesotho	3045
87	Gambia	3062
88	Israel	3084
89	Hungary	3084
90	Peru	3094
91	Moldova	3116
92	North Macedonia	3128
93	Serbia	3162
94	Guinea Bissau	3206
95	Liberia	3225
96	Ukraine	3252
97	Mauritania	3254
98	Ecuador	3262
99	Ethiopia	3282
100	Paraguay	3297
101	Malaysia	3312
102	Lebanon	3319
103	Kenya	3372

Монопол над информацијама од стране владе и државе

- **Кинески** приватни и државни медији су под контролом Комунистичке партије.
- Више од 100 новинара и блогера су у притвору.
- Становници Кине могу бити притворени због коментара испод вести или на социјалним платформама.

Монопол над информацијама од стране владе и државе

- **Кинески** приватни и државни медији су под контролом Комунистичке партије.
- Више од 100 новинара и блогера су у притвору.
- Становници Кине могу бити притворени због коментара испод вести или на социјалним платформама.
- У **Саудској Арабији** новинари који заузму неутралан став по неким важним питањима (рат у Јеменији, Израел) могу бити ухапшени.

Монопол над информацијама од стране владе и државе

- **Кинески** приватни и државни медији су под контролом Комунистичке партије.
- Више од 100 новинара и блогера су у притвору.
- Становници Кине могу бити притворени због коментара испод вести или на социјалним платформама.
- У **Саудској Арабији** новинари који заузму неутралан став по неким важним питањима (рат у Јеменији, Израел) могу бити ухапшени.
- **Србија:** власници медија су малобројни, допуштено је ширење лажних вести, проблем са паљењем куће новинара (Милан Јовановић) и слични проблеми...

- Већина држава забрањује или барем проверава садржај везан за осетљива питања.
- Скривање информација које су од значаја за државну безбедност.
- Аутократске владе не дозвољавају објављивање информација које би нарушиле њихов углед.

- Ограничен је број радио и телевизијских станица које могу да емитују своје програме у одређеном електромагнетном спектру.
- Влада одређује које радио станице могу добити фреквенцију.
- Исто је и са телевизијским фреквенцајама.
- Ово омогућава индиректну контролу над садржајем јер они који хоће лиценцу морају да *“играју по правилима”*

Цензура

Самоцензура

- Најчешћи облик цензуре.

- Најчешћи облик цензуре.
- Чести примери када *слободна штампа* саму себе цензурише.

- Најчешћи облик цензуре.
- Чести примери када *слободна штампа* саму себе цензурише.
- Пример: извештавање из Беле куће. . .

- Најчешћи облик цензуре.
- Чести примери када *слободна штампа* саму себе цензурише.
- Пример: извештавање из Беле куће. . .
- Пример: CNN извештавање стања у Багдаду.

- Најчешћи облик цензуре.
- Чести примери када *слободна штампа* саму себе цензурише.
- Пример: извештавање из Беле куће. . .
- Пример: CNN извештавање стања у Багдаду.
- Навођење напомена пред садржај:
Није препоручљиво за млађе од 18 година.

- Корисници друштвених мрежа сами одлучују шта могу поставити на свој профил и ко те објаве може да види.

Цензура и Интернет

Интернет значајно отежава цензурисање:

Интернет значајно отежава цензуришање:

- Медији: један-ка-свима – Интернет: сви ка свима

Интернет значајно отежава цензуришање:

- Медији: један-ка-свима – Интернет: сви ка свима
- Интернет је динамичан: милиони нових уређаја се повеже са Интернетом сваке године.

Интернет значајно отежава цензурисање:

- Медији: један-ка-свима – Интернет: сви ка свима
- Интернет је динамичан: милиони нових уређаја се повеже са Интернетом сваке године.
- Интернет је огroman: немогуће је претражити цео Интернет.

Интернет значајно отежава цензурисање:

- Медији: један-ка-свима – Интернет: сви ка свима
- Интернет је динамичан: милиони нових уређаја се повеже са Интернетом сваке године.
- Интернет је огroman: немогуће је претражити цео Интернет.
- Интернет је глобалан: није ограничен на само једну земљу.

Интернет значајно отежава цензурисање:

- Медији: један-ка-свима – Интернет: сви ка свима
- Интернет је динамичан: милиони нових уређаја се повеже са Интернетом сваке године.
- Интернет је огroman: немогуће је претражити цео Интернет.
- Интернет је глобалан: није ограничен на само једну земљу.
- Није лако одредити стваран идентитет особе: деца или одрасле особе.

- Северна Кореја: 4% становништва има приступ Интернету.

- Северна Кореја: 4% становништва има приступ Интернету.
- У Саудиској Арабији постоји контролни центар који блокира садржај: порнографски сајтови, сајтови за коцкање, неприкладан према Исламу,

- Северна Кореја: 4% становништва има приступ Интернету.
- У Саудиској Арабији постоји контролни центар који блокира садржај: порнографски сајтови, сајтови за коцкање, неприкладан према Исламу,

- Северна Кореја: 4% становништва има приступ Интернету.
- У Саудиској Арабији постоји контролни центар који блокира садржај: порнографски сајтови, сајтови за коцкање, неприкладан према Исламу, многи филмови и музика, женска права, сва питања везана за женско здравље и сексуалност, Средње Источна политика, како заобићи Веб филтрирање. . .

- **Кина** понекад блокира приступ Интернету.

Цензура и интернет по државама

- **Кина** понекад блокира приступ Интернету.
- Кина има један од најсофистициранијих Веб филтера на свету.

Цензура и интернет по државама

- **Кина** понекад блокира приступ Интернету.
- Кина има један од најсофистициранијих Веб филтера на свету.
- Кина има запослене у влади чији је задатак да проналазе неподобне сајтове и поставе их на **црну листу**.

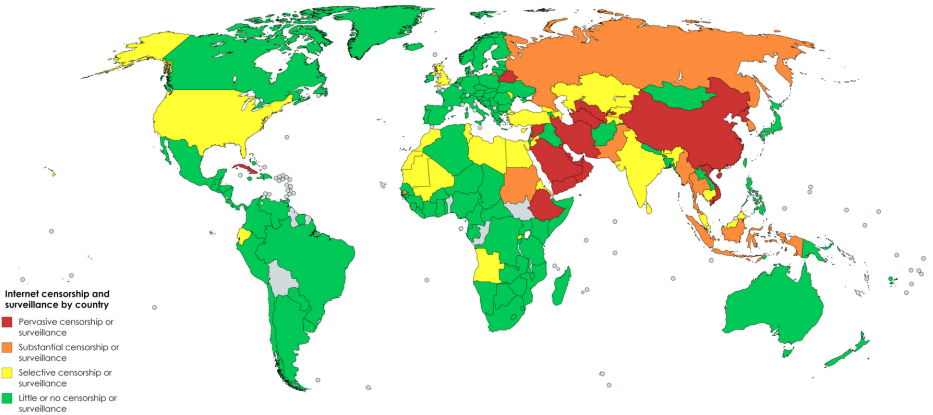
- **Кина** понекад блокира приступ Интернету.
- Кина има један од најсофистициранијих Веб филтера на свету.
- Кина има запослене у влади чији је задатак да проналазе неподобне сајтове и поставе их на **црну листу**.
- *Неки примери који су на црној листи: BBC News, све вести о Далај Лама, о 1989. години.*

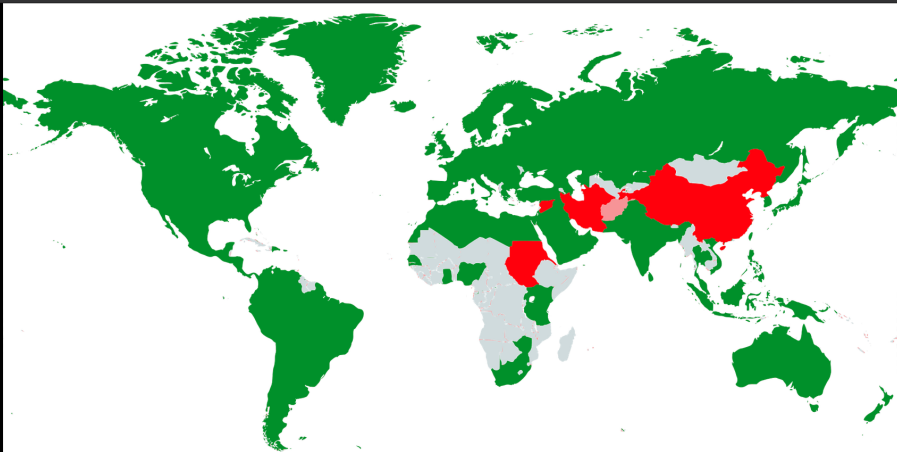
Цензура и интернет по државама

- **Кина** понекад блокира приступ Интернету.
- Кина има један од најсофистициранијих Веб филтера на свету.
- Кина има запослене у влади чији је задатак да проналазе неподобне сајтове и поставе их на **црну листу**.
- *Неки примери који су на црној листи: BBC News, све вести о Далај Лама, о 1989. години.*
- *Током Летњих олимпијских игара 2008: иако је обећано да страним новинарима Интернет неће бити филтриран, то ипак није био случај.*

- **Немачка:** забрањен приступ свим неонацистичким сајтовима.

- **Немачка:** забрањен приступ свим неонацистичким сајтовима.
- У западним земљама најчешће изражена забринутост због порнографије.

Created with mapchart.net

YouTube blocking by country Green: Accessible, has YouTube localization Grey: Accessible Red: Currently blocked Pink: Previously blocked

[More details](#)

- На многим платформама није могуће објавити неприкладан садржај. Аутоматски филтери их брзо уклоне.

- На многим платформама није могуће објавити неприкладан садржај. Аутоматски филтери их брзо уклоне.
- Пример са Twitter платформом и бившим председником САД, Доналдом Трампом.

- На многим платформама није могуће објавити неприкладан садржај. Аутоматски филтери их брзо уклоне.
- Пример са Twitter платформом и бившим председником САД, Доналдом Трампом.
- Још примера?

Етика и цензури

- Кантов мото: Имај храбрости да изнесеш сопствене разлоге.

- Кантов мото: Имај храбрости да изнесеш сопствене разлоге.
- Кант се пита: Зашто људи не мисле својом главом?

- Кантов мото: Имај храбрости да изнесеш сопствене разлоге.
- Кант се пита: Зашто људи не мисле својом главом?
- Његов одговор: лењост и кукавичлук

- Кантов мото: Имај храбрости да изнесеш сопствене разлоге.
- Кант се пита: Зашто људи не мисле својом главом?
- Његов одговор: лењост и кукавичлук
- имам књигу која разуме за мене, имам свештеника који је моја савест, лекара који води рачуна о мојој исхрани. . .

- Кантов мото: Имај храбрости да изнесеш сопствене разлоге.
- Кант се пита: Зашто људи не мисле својом главом?
- Његов одговор: лењост и кукавичлук
- имам књигу која разуме за мене, имам свештеника који је моја савест, лекара који води рачуна о мојој исхрани. . .
- Кант се противио цензури, сматрао је да аристократија и Црква држе монопол над размишљем зарад сопствених циљева.

Џон Стјуарт Мил и цензура

Џон Стјуарт Мил (утилитаризам) се залагао за слободу говора.

Мил предлаже да је слобода да се изнесе широк спектар идеја без страха од казне круцијална за здрав развој појединца, али и целокупног друштва.

Дао је три разлога.

Разлог 1

Нико није непогрешив. Ако неко не може да изнесе своје мишљење, онда нестаје могућност да чујемо нова мишљења која су можда стварно исправна.

Разлог 1

Нико није непогрешив. Ако неко не може да изнесе своје мишљење, онда нестаје могућност да чујемо нова мишљења која су можда стварно исправна.

Разлог 2

Иако нека мишљења могу бити погрешна, можда ипак садрже и трунке истине. Генерално гледано већина мишљења садржи неку неистину.

Џон Стјуарт Мил и цензура

Разлог 1

Нико није непогрешив. Ако неко не може да изнесе своје мишљење, онда нестаје могућност да чујемо нова мишљења која су можда стварно исправна.

Разлог 2

Иако нека мишљења могу бити погрешна, можда ипак садрже и трунке истине. Генерално гледано већина мишљења садржи неку неистину.

Разлог 3

Истина мора бити проверива и доказива. Чак и ако је неко мишљење у потпуности истинито, једини начин да се његова тачност докаже јесте константно преиспитивање.

Ипак, уводи једно правило – **Принцип повреде** (енг. **Principle of Harm**)

Једини разлог зашто влада треба да интервенише и цензорише у цивилизованом друштву јесте да спречи штету и повреду других људи.

Слобода говора данас

У данашњем друштву слобода говора је све више угрожена. Поставља се све више баријера слободи говора.

Зашто? Примери?

У данашњем друштву слобода говора је све више угрожена. Поставља се све више баријера слободи говора.

Зашто? Примери?

Проблем са **политичком коректношћу**. Забрањено је причати о неким темама, забрањено је употребљавати неке речи.

У данашњем друштву слобода говора је све више угрожена. Поставља се све више баријера слободи говора.

Зашто? Примери?

Проблем са **политичком коректношћу**. Забрањено је причати о неким темама, забрањено је употребљавати неке речи.

Реј Бредбери: Фаренхајт 451 (1953. године објављено)

Члан 13

Европска Унија доноси закон о ауторским правима који се назива члан 13.

Уводи правила по питању објављивања садржаја на Интернету.

Велике компаније зарађују пуно новца од туђег садржаја. Мали део тог новца добије и сам аутор.

Члан захтева да се новац равноправно подели.

Деца и неприкладан садржај

- На Интернету је лако доступан порнографски и насилан садржај.
- Да ли је потребно децу заштити од оваквог садржаја?
Тинејџери?

Веб филтери

Веб филтери су програми који спречавају одређеним Веб страницама да буду приказани у Веб прегледачу.

За време рада веб прегледача, веб филтери раде као позадински процеси и проверавају сваку страну која се учитава у веб прегледач. Ако веб филтер оцени да је нека веб страна неприкладна, онда он спречава да се та страна прикаже.

Веб филтери

Веб филтери су програми који спречавају одређеним Веб страницама да буду приказани у Веб прегледачу.

За време рада веб прегледача, веб филтери раде као позадински процеси и проверавају сваку страну која се учитава у веб прегледач. Ако веб филтер оцени да је нека веб страна неприкладна, онда он спречава да се та страна прикаже.

- Филтери се могу инсталирати на појединачне рачунаре.

Веб филтери

Веб филтери су програми који спречавају одређеним Веб страницама да буду приказани у Веб прегледачу.

За време рада веб прегледача, веб филтери раде као позадински процеси и проверавају сваку страну која се учитава у веб прегледач. Ако веб филтер оцени да је нека веб страна неприкладна, онда он спречава да се та страна прикаже.

- Филтери се могу инсталирати на појединачне рачунаре.
- Филтере могу обезбеђивати провајдери.

Веб филтери

Веб филтери су програми који спречавају одређеним Веб страницама да буду приказани у Веб прегледачу.

За време рада веб прегледача, веб филтери раде као позадински процеси и проверавају сваку страну која се учитава у веб прегледач. Ако веб филтер оцени да је нека веб страна неприкладна, онда он спречава да се та страна прикаже.

- Филтери се могу инсталирати на појединачне рачунаре.
- Филтере могу обезбеђивати провајдери.
- Да ли сте ви користили неки филтер?

Веб филтери

Веб филтери су програми који спречавају одређеним Веб страницама да буду приказани у Веб прегледачу.

За време рада веб прегледача, веб филтери раде као позадински процеси и проверавају сваку страну која се учитава у веб прегледач. Ако веб филтер оцени да је нека веб страна неприкладна, онда он спречава да се та страна прикаже.

- Филтери се могу инсталирати на појединачне рачунаре.
- Филтере могу обезбеђивати провајдери.
- Да ли сте ви користили неки филтер?
- Познати веб филтери: **Qustodio, Net Nanny, Surfie, CyberSentinel, eBlaster, Spector Pro,**

Филтере најчешће користе:

- Родитељи (да заштите децу)

Филтере најчешће користе:

- Родитељи (да заштите децу)
- Компаније (да спрече запослене да претражују интернет)

Филтере најчешће користе:

- Родитељи (да заштите децу)
- Компаније (да спрече запослене да претражују интернет)
- Образовне институције

Методи које филтери користе:

- Неке веб стране су на црној листи.

Методи које филтери користе:

- Неке веб стране су на црној листи.
- Проблеми у том приступу?

Методи које филтери користе:

- Неке веб стране су на црној листи.
- Проблеми у том приступу?
- Блокирају се оне стране које садрже одређене речи или комбинације речи.

Методи које филтери користе:

- Неке веб стране су на црној листи.
- Проблеми у том приступу?
- Блокирају се оне стране које садрже одређене речи или комбинације речи.
- Да ли и овде има проблема?

Деца и неприкладан садржај

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг представља слање порука или имејлова које имају сексулано сугестивни карактер или слање слика на којима су особе са врло мало одеће или без одеће.

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг представља слање порука или имејлова које имају сексулано сугестивни карактер или слање слика на којима су особе са врло мало одеће или без одеће.

- Ова појава посебно забривањава међу адолесцентима.

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг представља слање порука или имејлова које имају сексулано сугестивни карактер или слање слика на којима су особе са врло мало одеће или без одеће.

- Ова појава посебно забривањава међу адолесцентима.
- Истраживања показују да између **3% и 7% адолесцената** шаљу секстинг поруке са текстом (САД).

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг представља слање порука или имејлова које имају сексулано сугестивни карактер или слање слика на којима су особе са врло мало одеће или без одеће.

- Ова појава посебно забривањава међу адолесцентима.
- Истраживања показују да између **3% и 7% адолесцената** шаљу секстинг поруке са текстом (САД).
- Истраживања показују да **1% адолесцената** шаљу секстинг поруке са сликом (САД).

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг (енг. sexting)

Секстинг представља слање порука или имејлова које имају сексулано сугестивни карактер или слање слика на којима су особе са врло мало одеће или без одеће.

- Ова појава посебно забривањава међу адолесцентима.
- Истраживања показују да између **3% и 7% адолесцената** шаљу секстинг поруке са текстом (САД).
- Истраживања показују да **1% адолесцената** шаљу секстинг поруке са сликом (САД).
- Последице?

Секстинг (енг. sexting)

Table 1. The main themes of the focus groups and the number and percentage of focus groups that these themes were mentioned in. There was a total of 11 focus groups.

Themes	Number of focus groups that these themes were mentioned in (n)	Percentage of focus groups that these themes were mentioned in (%)
Perceived mediums used to engage in sexting		
Snapchat	11	100
WhatsApp	5	45
Facebook (Messenger)	3	27
Kik	2	18
iMessage	1	9
Instagram	1	9
Perceived motives to engage in sexting behavior		
As a sign of love and proof of love	5	45
Because the romantic partner asked for a picture	4	36
To attract attention	4	36
To flirt	4	36
As a surprise or gift for the boy	2	18
Fear of losing the boyfriend by girls	2	18
Sexual desire	2	18
Long-distance relationship	1	9
To test a girl's character	1	9
Perceived consequences of sexting behavior		
Forwarding the photograph or publishing it online (i.e. on a social networking site)	9	81
Showing the photograph to others	4	36
Not forwarding or showing the photograph but telling others	2	18
Exposing the photograph as revenge after a break-up	4	36
Blackmailing the sender of the photograph	4	36

- Забранили малолетним лицима коришћење Snapchat и сличних апликација.

Секстинг (енг. sexting) – решења

- Забранили малолетним лицима коришћење Snapchat и сличних апликација.
- Snapchat, аутоматско уништавање порука.

Секстинг (енг. sexting) – решења

- Забранити малолетним лицима коришћење Snapchat и сличних апликација.
- Snapchat, аутоматско уништавање порука.
- Проблеми?

- Забранили малолетним лицима коришћење Snapchat и сличних апликација.
- Snapchat, аутоматско уништавање порука.
- Проблеми?
- Апликације које спречавају да се уопште шаљу поруке експлицитног садржаја.